

Kadınların başına gelen ev kazaları ve ilk yardım bilgi düzeyleri

Domestic accidents involving women and first aid knowledge

Mustafa SERİNKEN,¹ İbrahim TÜRKÇÜER,¹ Özgür KARCIOĞLU,²
Semih AKKAYA,³ Emrah UYANIK¹

AMAÇ

Ev kazaları (EK), bir evin içinde veya bahçesinde, havuzunda veya garajında meydana gelen, çoğunlukla önlenemez kazalardır. Ülkemiz için önemli bir halk sağlığı sorunudur. Bu çalışmada amaç, ülkemizde yetişkin kadınların EK ile ilişkili profilini ve bilgi düzeylerini ortaya koymaktır.

GEREÇ VE YÖNTEM

Altı aylık zaman diliminde bir üniversite acil servisine gelen kadın hasta yakınları çalışma grubunu oluşturdu. Katılımcılara daha önceden hazırlanmış olan ve 23 sorudan oluşan çalışma anket formundaki soruları cevaplandırmaları istendi.

BULGULAR

Çalışma süresince 1017 kadın çalışmaya dahil edildi. Yaş ortalamaları 29,2±11,1 olarak belirlendi. Sırasıyla, sıklıkla el kesileri (n=924, %90,8), burkulma-incinmeler (n=904, %88,8) ve yanıklar (n=803, %78,9) en sık bildirilen EK'ler idi. Çarpma, burkulma ve incinme tarzı yaralanmaların çocukların başına gelen en sık EK olduğu (n=478, %91,7), bunu düşme ve kaymaların (n=452, %86,7) takip ettiği saptandı. Ambulansın en çok bilinen (n=871, %85,6), zehir danışmanın en az bilinen (n=48, %4,7) numaralar olduğu belirlendi. Eğitim düzeyi yüksek olan kadınların diğerlerine oranla doğru yanıt sayıları anlamlı yüksek bulundu (p=0,001). Çalışan kadınların bilgi düzeyi, çalışmayanlarla karşılaştırıldığında ise anlamlı düşük bulundu (p=0,02).

SONUÇ

Ev kazaları konusunda kadınlara yönelik yaygın kurslar planlanmalı ve bu amaçla görsel medyadan yararlanılmalıdır.

Anahtar Sözcükler: Eğitim düzeyi; ev kazaları; ilk yardım; kadınlar.

BACKGROUND

Domestic accidents (DA) are preventable and untoward events occurring in a house, pool or garage. Those events constitute a major issue in the context of public health. The objective of this study was to highlight the characteristics of female involvement in DA and their level of knowledge regarding first aid.

METHODS

Adult female relatives of patients presenting at the university-based emergency department within the six-month study period comprised the study sample. They were asked to answer a 23-item self-reported questionnaire, and the responses were analyzed.

RESULTS

A total of 1017 women (mean age: 29.2±11.1 years) were enrolled in the study. Hand lacerations (n=924, 90.8%), sprain and contusions (n=904, 88.8%) and burns (n=803, 78.9%) were the most commonly reported types of DA. The children were reported to suffer mostly from hits, sprains and contusions (n=478, 91.7%), followed by falls and slipping (n=452, 86.7%). The telephone number of emergency medical services was recalled most frequently (n=871, 85.6%), while that of the poison control center was known least commonly (n=48, 4.7%). The group with the highest level of education had a significantly higher mean number of correct answers than that of the group with the lowest level of education (p=0.001). The knowledge level of the women who worked was significantly lower than that of the unemployed women (p=0.02).

CONCLUSION

Extensive training of women on DA should be undertaken and the mass media should be utilized to achieve this goal.

Key Words: Knowledge levels; domestic accidents; first aid; women.

Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi, ¹Acil Tıp Anabilim Dalı, ²Ortopedi ve Travmatoloji Anabilim Dalı, Denizli; ³Acıbadem Üniversitesi, Acil Tıp Anabilim Dalı, İstanbul.

Departments of ¹Emergency Medicine, ²Orthopedics and Traumatology, Pamukkale University Faculty of Medicine, Denizli; Department of Emergency Medicine, Acıbadem University, İstanbul, Turkey.

İletişim (Correspondence): Dr. Mustafa Serinken. Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi Acil Servisi, 20070 Kınıklı, Denizli, Turkey.

Tel: +90 - 258 - 212 71 94 e-posta (e-mail): mserinken@hotmail.com

BULGULAR

Ev kazaları, bir evin içinde veya bahçesinde, havuzunda veya garajında meydana gelen, çoğunlukla önlenemez kazalardır. Ülkemiz için önemli bir halk sağlığı sorunudur. Kaza nedeniyle ölümlerin %25'i evlerde meydana gelmekte, ayrıca tüm yaralanmaların %54'ünü ev kazaları oluşturmaktadır.^[1] Kazaların sosyal yönü yanında neden olduğu ekonomik kayıplarda büyük boyutlardadır. Örneğin İtalya'da her yıl acil servislere 1,5 milyon ev kazası başvurusu olmakta ve bunların 130 bin'i hastaneye yatırılmaktadır.^[2] Çocuklarda görülen kazaların büyük kısmı evde meydana gelmektedir.^[3] Yapılan bir çalışmada, okul öncesi çocuklar, 30-40 yaş arası erkekler ve 60 yaş üzeri kadınlar ev kazaları yönünden yüksek risk grubunu oluşturmuştur.^[2] Ev kazaları çeşitli faktörlere bağlı olarak meydana gelebilir. Kaza oluşumunda etkili nedenler, güvensiz koşullar (çevre faktörü) ve güvensiz davranışlar (insan faktörü) olmak üzere iki gruba ayrılarak incelenmektedir. Ev kazalarının nedenleri arasında insan faktörü birinci sırada, çevresel düzensizlikler ikinci sırada yer almaktadır.^[4]

Bu çalışmada, kadınların başına gelen ev kazalarının özellikleri ve bu kazalar karşısında ilk yardım bilgi düzeylerinin nasıl olduğu araştırılmış, sorunun çözümüne yönelik veriler elde edilmeye çalışılmıştır. Çalışma verileri, ilimizde ev kadınlarına yönelik olarak yapmayı planladığımız bir kursla ilgili, eğitim konularının belirlenmesi ve kadınların bu konudaki beklentilerine ışık tutmuştur.

GEREÇ VE YÖNTEM

Kesitsel tipteki bu araştırmada, 1 Temmuz 2009 - 1 Aralık 2009 tarihleri arasındaki 6 aylık zaman diliminde bir üniversite acil servisine gelen kadın hasta yakınları çalışma grubunu oluşturdu. Çalışmanın amacı açıklandıktan sonra anket sorularını yanıtlamayı kabul edenlerin tümü çalışmaya alındı. Çalışmaya katılmayı kabul etmeyen, kabul eden fakat soruları cevaplarırken herhangi bir nedenle anketi yarıda bırakan ve 15 yaşından küçük olan kadınlar çalışma dışı bırakıldı.

Katılımcıların daha önceden hazırlanmış olan ve 23 sorudan oluşan çalışma anket formundaki soruları cevaplandırmaları istendi. Bu sorulardan 10'u sosyodemografik verileri elde etmeye yönelikti. On üç tanesi ise ilk yardım bilgi düzeylerine yönelik çoktan seçmeli sorulardan oluşturuldu. Öncesinde çalışmayı katılmayı kabul eden fakat soruları cevaplarırken herhangi bir nedenle anketi yarıda bırakan kadınlar çalışma dışı bırakıldı.

Çalışmadan elde edilen tüm veriler, "SPSS for Windows 11" adlı standart programa kaydedildi ve değerlendirilmeleri yapıldı. Sayısal değişkenler ortalama \pm SD, kategorik değişkenler sayı ve yüzde olarak özetlendi. İstatistiksel analizlerde t test ve ANOVA kullanıldı. $p < 0,05$ değeri anlamlı kabul edildi.

Çalışma süresince acil servise hasta yakını olarak gelen toplam 1195 kadın hasta yakını ile görüşüldü. Çalışma kriterlerine uyan ve katılmayı kabul eden 1017 kadın çalışmaya dahil edildi (%85,1). Yaş ortalamaları $29,2 \pm 11,1$ (dağılım, 15-62 yaş) olarak belirlendi. Kadınların medeni durumları; 644'ü evli (%63,3), 269'u bekar (%26,5) ve 104'ü (%10,2) dul veya ayrı yaşıyor olarak saptandı. Katılımcıların %4,2'si ilköğretim, %28,4'ü ortaokul, %45,2'si lise ve %22,2'si üniversite mezunu idi. Katılımcılar içinde çalışan kadın sayısı 376 (%36,9) olarak belirlendi.

Kadınların 521'i (%51,2) bir veya daha fazla çocuğa sahip olduğunu belirtti. Katılımcıların bildirdikleri, son bir yılda evde kendi başlarına gelen ev kazaları ve oranları Tablo 1'de verildi. En sık el kesileri ile karşılaştıkları belirlendi ($n=924$, %90,8). Bir başka soruda da çocuklu kadınlarda, son bir yılda çocuklarının başına gelen ev kazaları sorgulandı. Çarpma, burkulma ve incinme tarzı yaralanmaların çocukların başına gelen en sık ev kazaları olduğu ($n=478$, %91,7), bunu düşme ve kaymaların ($n=452$, %86,7) takip ettiği belirlendi (Tablo 2).

İlk yardım bilgi düzeyini belirlemeye yönelik sorularda, ilk olarak önemli bazı telefon numaraları soruldu. Ambulansın en çok bilinen ($n=871$, %85,6), zehir danışmanın en az bilinen ($n=48$, %4,7) numaralar olduğu belirlendi (Tablo 3). Diğer 12 soruya katılımcıların verdikleri yanıtlar, Tablo 4'de sunuldu. Katılımcılar tarafından en az doğru yanıt verilen boğulmalarda ilkyardım uygulaması ile ilgili soruydu ($n=355$,

Tablo 1. Katılımcıların kendi başına gelen ev kazaları ve oranları ($n=1017$)

Belirtilen ev kazaları	n	%
El kesisi	924	90,8
Burkulma, incinme	904	88,8
Direk ısıyla yanık (ütü, soba vb.)	803	78,9
Düşmeler ve kaymalar	679	66,7
Sıvı ile yanık (su, çay vb.)	648	63,7
Böcek, arı sokması	617	60,6
Ayağa keskin cisim batması	411	40,4
Elde delici tarzda yaralanma	226	22,2
Elektrik çarpması	172	16,9
Hayvan ısırığı	132	13,0
Yangın, dumandan etkilenme	111	10,9
Göze kimyasal madde kaçması	87	8,5
Boğaza kılçık ya da katı cisimlerin kaçması	81	7,9
CO ₂ zehirlenmesi	62	6,0
Klorin gazı inhalasyonu	43	4,2
Gıda zehirlenmesi	39	3,8
Tüp gazdan etkilenme	24	2,3
Diğer	41	4,0

Tablo 2. Katılımcıların çocuklarının başına gelen ev kazaları ve oranları (n=521)

Belirtilen ev kazaları	n	%
Çarpma, burkulma, incinme,	478	91,7
Düşmeler ve kaymalar	452	86,7
Böcek, arı sokması	387	74,3
Sıvı ile yanık (su, çay vb)	311	59,7
Direk ısıyla yanık (ütü,soba vb)	246	47,2
El kesisi	221	42,4
Hayvan ısırığı	134	25,7
Ayağa keskin cisim batması	121	23,2
Temizlik maddeleri ile temas	75	14,4
Boğaza kılçık ya da katı cisimlerin kaçması	23	4,4
Gıda zehirlenmesi	14	2,7
Diğer	32	6,1

Tablo 3. Önemli telefon sorularına verilen yanıtlar

	Hatırlamıyorum		Yanlış cevap		Doğru cevap	
	n	%	n	%	n	%
İtfaiye	173	17,0	297	29,2	547	53,8
Ambulans	70	6,9	76	7,5	871	85,6
Polis	222	21,8	176	17,3	619	60,9
Zehir danışma	877	86,2	92	9,1	48	4,7

%34,9). Bunu bilincini kaybeden hastaya yapılması gereken ilk yardım uygulaması ile ilgili soru takip etti (n=400, %39,3). Katılımcılar içinde tüm sorulara doğru yanıt veren olmamış, 11 soruya doğru yanıt veren

Tablo 4. İlk yardım bilgi soruları ve verilen yanıtlar

Sorular	Doğru	Yanlış	Boş
1. Elinizi kaynar su ile yaktınız. Aşağıdakilerden hangisini yapmazsınız?	63,9	28,0	8,1
2. Sandalyeden düşüp kafasını yere çarpan çocuklar için hangisi doğrudur?	75,1	17,0	7,9
3. Yemek yerken nefes borusunda tıkanıklık olup nefes alamayan kişiye yapılacak ilkyardım uygulaması için aşağıdakilerden hangisi doğrudur?	41,9	45,1	13,0
4. Mutfakta kırılan cam tabak elinizi kesti ve kanamaya başladı. İlyardım uygulaması için aşağıdakilerden hangisi doğrudur?	72,0	21,0	7,0
5. Çocuğunuzun ayağı kayıp kolunun üzerine düştü ve kolunda şişlik, şekil bozukluğu ve şiddetli ağrı oluştu. İlyardım uygulaması için aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?	65,9	29,5	4,6
6. Elektrik çarpması durumundan yapılması gereken ilkyardım uygulamaları ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?	58,0	31,5	10,5
7. Köpek ya da kedi tarafından ısırılma durumunda yapılması gerekenlerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?	49,5	37,8	12,7
8. Banyoda küvette oynarken suyun içine batan ve boğulma tehlikesi atlatan çocukta ilkyardım uygulamaları ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi doğrudur?	34,9	43,1	22,0
9. Arı sokması durumunda yapılacak ilkyardım uygulamaları ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi doğrudur?	68,8	16,9	14,3
10. Kaza ile temizlik maddesi (klorak vb) içen bir çocuğa ilkyardım uygulamaları ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?	57,7	12,2	30,1
11. Bilincini kaybeden kişiye yapılması gerekenlerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi doğrudur?	39,3	31,9	28,8
12. Soba zehirlenmeleri ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?	76,7	14,9	8,4

332 kişi, 10 soruya doğru yanıt veren 389 kişi olduğu belirlenmiştir. Tüm grubun ortalama doğru cevap sayısı 7,9±3,1 olarak belirlendi. Eğitim düzeyi yüksek olan kadınların diğerlerine oranla doğru yanıt sayıları anlamlı yüksek bulundu (p=0,001). Çalışan kadınların bilgi düzeyi, çalışmayanlarla karşılaştırıldığında ise anlamlı düşük bulundu (p=0,02).

Anketin sonunda katılımcıların ev kazalarına yönelik ilk yardım eğitim kursları düzenlenmesi ile ilgili görüşleri araştırıldı ve “böyle bir eğitim düzenlenirse katılıyorum” diyen kadınların çoğunlukta olduğu görüldü (n=846, %83,2). Bu kadınlara “eğitimin nasıl olmasını istersiniz” diye açık uçlu bir soru da soruldu. Ücretsiz olması (n=951, %93,5) ve gece saatlerinde olması (n=685, %67,4) en sık bildirilen yanıtlardı. Diğer taraftan bu konularda kendi bilgi düzeyini yeterli gören kadın sayısı 215 (%21,1) olarak belirlendi. Tüm katılımcılara ev kazaları ile ilgili var olan ilk yardım bilgilerini en çok nereden edindikleri sorulduğunda 831 (%81,7) kişi televizyon yanıtı verdi.

TARTIŞMA

Bu çalışmada, kadınların evlerde sıklıkla el kesileri, burkulma ve incinme tarzı yaralanmalarla karşılaştığı, eğitim düzeyi yüksek olan kadınların ilk yardım bilgi düzeylerinin de yüksek olduğu, çalışan kadınların ev hanımlarına oranla daha az bilgi düzeyine sahip olduğu, kadınların ev kazaları ile ilgili edinilmiş bilgi ve tecrübelerinde, televizyon programlarının önemli bir yer tuttuğu belirlenmiştir. Katılımcıla-

rın büyük bir bölümü, ücretsiz ve gece saatlerinde olması tercihiyle, ev kazalarına yönelik bir eğitime katılabileceğini bildirmiştir.

Çalışmamızda kadınların, el kesileri, burkulma- incinme, yanık ve düşme-kayma şeklinde ev kazalarına daha çok maruz kaldığını görülmüştür. Ülkemizde ve diğer ülkelerde kadınların başına gelen ev kazalarına yönelik araştırmalar sınırlı sayıdadır. İtalya da ev kazaları nedeniyle yapılan acil servis başvurularını araştıran bir çalışmada, bizim çalışmamızla benzer şekilde en sık yaralanma-incinme, ezilmelerin görüldüğü, el ve el bileğinin en fazla etkilenen anatomik bölge olduğu bildirilmiştir.^[2] Ülkemizde, Sütuluk ve arkadaşlarının^[5] bir üniversite hastanesi acil servisine ev kazaları başvurularını inceledikleri çalışmada, ilk sırada düşmelerin daha sonra delici-kesici alet yaralanmaları ile yanmaların sıklıkla görüldüğünü, ayrıca yaşlılarda erişkin yaş gruplarına göre düşmelerin daha fazla oranda olduğunu bildirmişlerdir. Panatto ve arkadaşlarının^[6] yaşlı popülasyonda yaptığı çalışmada ise yaralanmalara bağlı çürükler, kırıklar ve kesilerin daha sık görüldüğü saptanmıştır. Bu sonuçlardan çalışmanın yapıldığı popülasyondaki yaş gruplarına göre kaza ve yaralanma şeklinin değiştiği sonucuna ulaşmak mümkün olmaktadır. Çünkü yaşlılar ve çocuklarda düşmeler sık görülürken, erişkin yaş grubunda özellikle kadınlarda ise kesi, burkulma-incinme daha sık görülmektedir.

Bhanderi ve arkadaşlarının^[7] yaptığı çalışmada ev kazalarının sıklıkla sabah ve akşam saatlerinde meydana geldiği, çocuk ve yaşlılar ile kadın cinsiyeti etkilediği bildirilmiştir. Ayrıca ev kazalarına bağlı hastaneye başvuruların yüksek oranda olduğu tespit edilmiştir. Panatto ve arkadaşları^[6] ile Majori ve arkadaşlarının^[2] yaptıkları çalışmalarda yaşlı popülasyonda kırıklar, kafa travmaları gibi ciddi yaralanmalara yol açan kazaların meydana geldiği bildirilmiştir. Çocuk yaş grubunda ev kazalarına yönelik yapılan çalışmalarda ise düşmelerin en sık karşılaşılan kazalar olduğu, çocukların başına gelen kazaların büyük çoğunluğunun ebeveyn gözetimi altında iken gerçekleştiği saptanmıştır.^[8,9] Ayrıca çocuklarda oluşan yaralanmaların %5'inin hastaneye yatışı gerektirdiği belirtilmiştir.^[3] Ülkemizde yapılan diğer bir çalışmada da çocuklarda en sık düşme-kayma, yanma-haşlanmanın görüldüğü bildirilmiştir.^[10] Bizim çalışmamızda da çocukların başına sıklıkla burkulma-incinme, düşme-kayma, böcek-arı sokması ve yanık gibi durumların geldiği tespit edilmiş olup diğer çalışmalarda belirtilenin aksine düşmeler ikinci sırada yer almaktadır.

Çalışmamızın ilk yardım bilgi düzeylerini ölçmeye yönelik bölümünde ise, karbon monoksit zehirlenmesi, kafa travması, kanamalar, böcek-arı sokması, kırık-çıkıklarda da ilk yardım uygulamaları ilgili sorulara katılımcıların yüksek oranda doğru yanıt verdiği tes-

pit edilmiştir. Bu kazaların, yazılı ve görsel medyada yer alan haber ve programlarda daha fazla irdelenmesi nedeniyle doğru cevap oranlarının olumlu etkilendiğini düşünüyoruz. Karbon monoksit zehirlenmeleri, böcek-arı sokmaları, zehirlenmeler gibi konular doğurduğu dramatik sonuçlar nedeniyle kadınlar tarafından daha fazla ilgi görüyor olabilir. Tüm bunlara rağmen, katılımcıların telefon numaraları içinde en az zehir danışma merkezinin numarasını bilmeleri (%4,7) ilginçtir. Henüz kadınlar arasında, zehir danışma merkezlerinin çok fazla bilinmediği ve dolayısıyla kullanılmadığı sonucu çıkartılabilir.

Katılımcıların, bilinç kaybı, boğulma ve yanık ile ilgili olan sorularda yanlış cevap oranlarının yüksek olduğu belirlenmiştir. Özellikle yanık olmak üzere, bu sorularda kadınların geleneksel kulaktan dolma bilgilerin etkisinde daha fazla kalması bu sonuçları doğurmuş olabilir. İlk yardım yaparken ne yapılacağı kadar nelerin yapılmasından kaçınılması gerektiği de önemlidir. Diğer bir ifadeyle ilk yardım, bazı uygulamaları yapma bazılarının ise yapılmasını engelleme ya da yapmaktan kaçınma becerisidir.^[4,11] Bunun için çalışmamızda ilk yardım ile ilgili sorular, yapılması ve yapmaktan kaçınılması gereken durumlara yönelik olarak hazırlanmıştır. Böylece kişinin sahip olduğu ilk yardım bilgi düzeyinin yanında yanlış uygulamalar hakkında da bilgi sahibi olarak ilk yardım yapma konusunda farkındalık oluşmasına katkı sağlanacağı öngörülmüştür. Kadınlara ev kazalarına yönelik hazırlanacak eğitimlerde, halk arasında yaygın kabul gören geleneksel ve yanlış uygulamalardan kaçınılması, kaynak gözetilerek görsel ve yazılı medyada da yer alan bilgilere daha çok güvenilmesi vurgulanmalıdır.

Çalışmamızda katılımcılara ev kazaları ilgili ilk yardım bilgilerini en fazla nereden edindikleri ile ilgili soruya %81,7 gibi yüksek oranda televizyon yanıtı alınmıştır. Televizyon programlarının tüm toplum kesimlerine hitap ettiği düşünüldüğünde olumlu yönde kullanıldığında ne kadar etkin bir eğitim aracı olduğu görülecektir. Çalışmamızda, çalışan kadınların ev kazalarına yönelik bilgi düzeyinin düşük olması, çalışmanın yapıldığı il genelinde kadınların sıklıkla tekstilde istihdam edilmeleri ve bu kadınların genellikle eğitim düzeylerinin çok yüksek olmaması ile açıklanabilir. Bu sonuçun bir diğer nedeni ise, çalışan kadınların televizyonda bu tür programların yayın saatlerinde işte olması olabilir. Televizyonlarda bu tür sağlık konulu programlar ev hanımları dikkate alınarak, gündüz 10:00-16:00 saatlerinde yayınlanmaktadır. Bu programların, ticari kaygılardan ziyade bir eğitim aracı olarak kullanılması hedefleniyorsa yayın saatlerinin yeniden gözden geçirilmesi düşünülebilir.

Yapılan araştırmalarda ilk yardım bilgi düzeyinin bireylerin eğitim durumundan etkilendiği ve eğitim seviyesi yükseldikçe arttığı bildirilmiştir.^[12-14] Coşkun

ve arkadaşları^[13] 0-14 yaş arası çocuğu olan annelerde, Uskun ve arkadaşları^[4] ev hanımlarında yaptıkları çalışmalarında eğitim durumu arttıkça ilk yardım bilgi düzeylerinin de arttığını saptamışlardır. Ayrıca çalışan kadınların bilgi düzeylerinin çalışmayanlara göre daha yüksek olduğu saptanmıştır.^[4] Bizim çalışmamızda da eğitim seviyesi ile sorulara verilen doğru cevap oranlarının uyumlu olduğu belirlendi. İlk yardımı herkesin her koşulda yapması gerektiği düşünüldüğünde ilk yardım eğitimlerinin toplumun her kesimini içine alacak şekilde yaygınlaştırılması gerekmektedir.

Bu çalışmada, kadınların maruz kaldıkları ev kazalarını araştırmak için, ulaşma kolaylığı nedeniyle acil servise hastalarını getiren hasta yakınları örneklem olarak seçilmiştir. Biz çalışma süresini uzun tutarak, çalışma grubumuzun geniş olması sağladık fakat yine de belirlediğimiz bu grubun genel popülasyonu ne ölçüde temsil ettiği tartışmalıdır. Çalışmamızın bir başka kısıtlılığı, elde edilen verilerinin acil servis gibi stresli bir ortamda elde edilmiş olmasıdır. Yapılacak olan benzer anket çalışmalarının, ev gibi daha rahat ortamlarda gerçekleştirilmesi verilerin daha sağlıklı olmasını sağlayabilir.

SONUÇ

Tüm dünya ülkelerinde ev kazaları önemli bir halk sağlığı sorunudur. Toplumumuzda kadınlar geleneksel konumları gereği ailede önemli görevler üstlenmektedir. Evde erkeklerden daha fazla zaman geçirdikleri düşünüldüğünde, ev kazalarının önlenmesi ve ilkyardım uygulamalarında kadınların rolü daha iyi anlaşılacaktır.^[2] Bundan dolayı çalışan ya da çalışmayan tüm kadınların ilkyardım bilgi düzeylerinin yeterli seviyede olması ilk yardım uygulamalarının etkinliğini artıracak ve olumsuz sonuçları en aza indirecektir. Sonuç olarak ev kazaları konusunda kadınlara yönelik kurslar planlanmalı ve görsel medyanın daha doğru kullanımını konusunda hassasiyet gösterilmelidir.

KAYNAKLAR

1. Kılıç B, Meseri R, Sönmez Y, Kaynak C, Demiral Y, Ergör A. Ev kazaları ve etkileyen etmenler. *Sendrom* 2006;18:68-74.
2. Majori S, Ricci G, Capretta F, Rocca G, Baldovin T, Buono-

core F. Epidemiology of domestic injuries. A survey in an emergency department in North-East Italy. *J Prev Med Hyg* 2009;50:164-9.

3. Sarto F, Roberti S, Renzulli G, Masiero D, Veronese M, Simoncello I, et al. Domestic accidents: a study on children attending the emergency department of the city of Padua. *Epidemiol Prev* 2007;31:270-5. [Abstract]
4. Uskun E, Alptekin F, Oztürk M, Kişioğlu AN. The attitudes and behaviors of housewives in the prevention of domestic accidents and their first aid knowledge levels. *Ulus Travma Acil Cerrahi Derg* 2008;14:46-52.
5. Sütuluk Z, Savaş N, Demirhindi H, Özden N, Akbaba M. Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi büyük acil servisine ev kazaları nedeniyle başvuranların etiyolojik ve demografik özellikleri. *Toplum Hekimliği Bülteni* 2007;26:29-34.
6. Panatto D, Gasparini R, Vitale A, Sasso T, Lugarini J, Cremonesi I, et al. Survey of domestic accidents in the elderly in the Province of Genoa (northern Italy). *J Prev Med Hyg* 2009;50:53-7.
7. Bhandari DJ, Choudhary S. A study of occurrence of domestic accidents in semi-urban community. *Indian J Community Med* 2008;33:104-6.
8. Atak N, Karaoğlu L, Korkmaz Y, Usubütün S. A household survey: unintentional injury frequency and related factors among children under five years in Malatya. *Turk J Pediatr* 2010;52:285-93.
9. Erkal S. Identification of the number of home accidents per year involving children in the 0-6 age group and the measures taken by mothers to prevent home accidents. *Turk J Pediatr* 2010;52:150-7.
10. Köse Ö, Bakırcı N. Çocuklarda ev kazaları. *STED* 2007;16:31-5.
11. Güler Ç, Bilir N. Temel ilkyardım. Çevre Sağlığı Temel Kaynak Dizisi No:17. Ankara: T.C. Sağlık Bakanlığı Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü; 1994. s. 31.
12. Altundağ S, Oztürk MC. The effects of home safety education on taking precautions and reducing the frequency of home accidents. *Ulus Travma Acil Cerrahi Derg* 2007;13:180-5.
13. Coşkun C, Özkan S, Maral I. Çankırı Eldivan ilçe merkezi'nde 0-14 yaşlar arasında çocuğu olan annelerin ilkyardım bilgi düzeyleri ve ilkyardım gerektiren durumların sıklığı. IX. Halk Sağlığı Kongresi, Bildiri Özet Kitabı, 3-6 Kasım 2004; Ankara: 2004. s. 11.
14. Kendrick D, Pritchard A, Cloke J, Barley M. Randomised controlled trial assessing the impact of increasing information to health visitors about children's injuries. *Arch Dis Child* 2001;85:366-70.